

Szerkesztőségi iroda:

Rimaszombat, Deák Ferencz-u 12. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmentlen levelek nem fogadtatnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Jánosi-utca Czikora-féle ház. **R. Vozáry Gyula** tanárnál. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetésmény-, nyilttér- és egyéb felszólamlások.

Hirdetési díj:

Egy háromhasábos petitsor térfogata 6 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Jánosi-utca Czikora-féle házban, nem különben minden hazai postahivatal. Az előfizetési pénzek legezelszerűben posta-utalvány uján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Olvasóinkhoz.

Hosszu évszázadok sikeres küzdelmeinek gyümölcse a mai fejlett társadalmi rendszer; melynek keretébe beillesztett intézmények ezélszerűségét, vagy meddőségét az általános tapasztalat bírálja meg s vagy szentesíti jövőjüket vagy félrelöki a haladás útjából.

Számtalan intézményeink között alig van más, melynek hivatását s jelentőségét oly kétségbevonhatlanul igazolta volna nemzeti életünk, mint a sajtót, melynek ezen lap is egyik igénytelen darabja. A közéletnek lelkiismeretesebb ellenőre bizonyára a nyilvánosság, s hogy az emberiség művelődésére, anyagi, szellemi és erkölcsi előhaladására mily óriási befolyással van, élénken illusztrálja azon általános meggyőződés, mely igen találon a sajtót „nagyhatalmasság“-nak nevezte el.

Intézményeink tökéletesítése a szabad gondolkodás és nyilvánosság segélyével: ez az, mi a sajtónak legáltalánosabb feladatát képezi s működésének irányát és korlátait megszabja, ez azon vezérelv, melynek érvényesítésén a mi kedves kis megyénk szűk határai között is már tizedik éve sokan munkálkodnak több kevesebb eredménnyel, mindig önzetlen, hazafiúi buzgalommal, de mindedig annélkül, hogy ez elvrek jövőjét biztosítaniok, a megyei sajtó existenciáját a szükséges erkölcsi magaslatra juttatniok egészen sikerült volna.

Nem akarunk ezuttal bővebb visszaemlékezésbe boesátkozni, sem pedig foglalkozni e lapok egy évtizedes küzdelmeinek sikereivel vagy sikertelenségével, — e megye közönsége előtt a nélkül is tudva van, hogy mennyi mindenféle akadályal kellett e kis lapnak megküzdenie csak azért, hogy fennmaradhasson, s hogy legalább ennyit elért, mutatja, hogy életképessége nem hiányzik.

Ezuttal élettörténetében új korszak küszöbére jutottunk.

Anyagi existenciája egészen biztos s áldozatkész és szakértő kezékbe van letéve. Erkölcsi és szellemi niveau-ja emelésére pedig egy lelkes kis sereg vállalkozott, mely szívesen fogad körébe mindenkit, a ki a közügynek szolgálatára akár

csak egy gondolatát — a szellemvilág egy por-szemét — akarja áldozni.

Felfegyverkezve a hazaszeretet, önzetlenség és munkaszeretet fegyvereivel indítjuk új korszaka elé e kis lapot. Hangzatos új programmal nem lépünk olvasóink elé, de a vezérelvek közül, melyek munkálkodásunknak irányt szabnak, szükségesnek tartjuk fölemlíteni, hogy egy az eddiginél erősebb megyei központnak teremtése nemcsak Rimaszombatnak, hanem a megyének is erősen érdeke, mert csak így lehetünk képesek érdekeinket kellően representálni kifelé.

A fővárosi lapok nem érinthetnek s még kevésbé oldhatnak meg sok kérdést, melyek a megyére nézve igen jelentékenyek. Igyekezni fogunk tehát a lapot azon niveau-ra emelni, hogy hasábjain megvitattassanak a fölmerülő kérdések, hozzájáruljon a közvélemény fejlesztéséhez, s propagálja az erre érdemes új eszméket és törekvéseket.

Tiszteelve a vélemények szabadságát a discussionnak lehető tág teret biztosítunk, s föltéve, hogy a forma eléggé ildomos, megnyitjuk az „altera pars“-nak is a lap hasábjait.

A megyei és városi administratio, a közigazdasági érdekek kiváló figyelmünk tárgyát fogják képezni s ezek mellett az országban elszórva élő gömöriek közt törekedni fogunk a lapot oly kapcsolásba tenni, mely őket szorosabban fűzze elhagyott megyéjükhez.

Ily módon — hisszük — hogy intézményeink, közéletünk fejlődésére jótékony hatást fogunk gyakorolhatni, mire nézve biztató az is, hogy jelentékeny szellemi erőket sikerült új munkatársaink megnyernünk, s minden e megyében számottevő intézmény kebelében megtesszük a szükséges lépéseket a végből, hogy idejében pontos, részletes és hű értesülésekhez juthassunk. Egyébként sokat nem beszélünk, — beszéljenek majd a tények.

Ezek után nincs egyéb hátra, mint hogy e megye közönségének minden hű fiát, valamint a közügyeink iránt érdeklődő minden honfitársunkat szíves támogatásra hívjuk fel.

Önzetlen jóakaratu igyekezetünk és munkálkodásunk jutalmául csak azt kérjük a közönségtől, hogy lapunkat anyagilag, erkölcsileg és szellemileg támogassa, mert csakis így remélhető, hogy működésünket közéletünk egészséges fejlődésében kívánt eredmény fogja koszoruzni.

Rimaszombat, 1889. ápril 3.

A „Gömör-Kishont“ szerkesztősége.

Megyei közgyűlés.

Megyei bizottságunk március 28 ikán tartotta rendes tavaszi közgyűlését, mely iránt az országban tárgyalás alatt levő véderőtörvényjavaslat 25-ik § a ellen Hevessy Bertalan bizottsági tag által előre bejelentett határozati javaslat miatt a közérdeklődés megérszerte fel volt kelte. A nagy számban megjelent bizottsági tagokon kívül főgymnasiumunk felsőbb osztályainak több tanulója megjelent a karzaton épen akkor, mikor az említett javaslat tárgyalatott. A tanulók megjelenése emlékeztetett az országgyűlési tárgyalásokra, de az ott előfordult jelenetek nálunk elmaradtak. A tanácskozás menete, higgadsága, újabb bizonyítéka volt a szeretett főispánunk iránti ragaszkodásnak s azon tántoríthatatlan szabadság, hazaszeretetnek és alkotmány-tiszteletnek, melyeknek érdekében a megye közönsége Boeskytól kezdve minden szabadságharczban következetesen és hűségesen áldozott.

Fáy Gusztáv főispán megnyitván a gyűlést, az alispán negyedevi jelentése olvastott, melyből a következőket vesszük át:

A lefolyt negyedévben a megyei közigazgatás rendes menetét mi sem zavarta meg. A tisztikar megfelelő kötelességének.

A közigazgatási tevékenység megítélésére felemlíti, hogy az 1888 iki év folyama alatt 17073 alispáni és 1710 közigazgatási bizottsági ügydarab dolgoztatott fel, hó végével feldolgozatlanul maradt előbbinél 564, utóbbinál 73 ügydarab.

A véderőtörvényjavaslat folyamatban lévő országgyűlési tárgyalása következtében elhalasztott rendes fősorozáshoz szükséges minden előmunkálat be van fejezve s az állítás minden fennakadás nélkül bármikor teljesíthető.

A megyei házi pénztár mult évi számadása 521 frtnyi maradvánnyal záratott le, mely összeg a tartalék-alaphoz esatoltatott.

Ezek után áttér a jelentésttevő a közmunkaügyre. A fősolgabírák buzgalma és erélyes intézkedése folytán a közmunka szolgálmány mindenütt jó eredménnyel dolgoztatott le.

T Á R C Z A.

A „Gömör-Kishont“ szerkesztőségében.

Itt vagyok hát, itt vagyok megint;
Üdvözlésre kész, mint egykoron.
Lelkem édes érzet hatja át,
Óróm köny rezg szempilláimon.

Nem esoda: hisz' itt nyerek erőt;
Itt sirtam ki lelkem bánatát.
Itt örültem, hogy ha keblemet
A boldogság kéjje hatta át.

Akár merre tekint a szemem;
Minden ugy van, mint azt elhagyám:
Ah csak egy nincs!.. elvan törve, el,
Mit zálogul hagytam — a pipám.

Két krajezár volt és a szára egy;
A dohány, a mit belé tömék
Jó pajtások közt sem érte meg
A régi hatosnak a felét.

A sok ujság, most is szerte van;
Bekerítve rajt a töltelék.
Mit pirulva szed ki a szedő,
Hogyha nincsen — kézirat elég,

Oeska naptár — tiz éves lehet —
Most is ott gunyaszt még a szegen,
Melyen sokszor függött volna tán,
Ha esetleg van — köpönyegem.

És a kályha, ah e vén czudar!
Szót se róla, most is ott remeg
A szögletben, a mely tőle még
Nyár derekán sem kap — meleget.

Közelében van helyezve egy
Óeska asztal és egy óeska szék;

Rágott tollszár, megfakult papír
Takargatja rongyos szőnyegét.

Ezzel szemközt... ah de hallga csak,
Olyan mintha ő jönne felem,
A szerkesztő; ah a lépteket
Megtanultam rég ismerni én.

Nem, nem ő az; egy kopott színész.
A szerkesztő vajjon hol lehet?
Talán alszik, most álmodja tán
A szebbnél szebb társza ezikkeket.

Mily különös?... nem várok tovább,
Ezt az óeska verset itt hagyom;
Reményem, hogy kinyomatja tán
Ha most nem, — a jövő tavaszon.

Mihályi Lajos.

Három nap krónikája.

Gatimathias mint bevezetés. — Bónjámín napja. — Cabinetrekonstrukció. — Kucsma és cylinder. — Színészvárás — Praedestinatio.

Nincsen a világon valami könnyebb dolog, mint elkezdni az elmékedést az özönvízen, azután Kénám és Seth ivadékainak mélabus történetén átsuhanva, valamely alkalmas théma ötletéből feleleveníteni Abraham a Santa Clara költészetét, s mindezekből bebizonyítani, hogy az emberiség egyenesen azért fáradozik e kerek földtekén, már annyi ezer év óta, a mennyi öt hat közzénemzedék képződésére szükséges, — hogy ifj. Sevel E. W. Chabeuil ur francziaországi Drome-ból feltalálja azon készüléket, mely a selyemgubók lebonyolítását tetemesen megkönnyíti.

Csak az az egy bökkenő van a dologban, hogy a mai kor ideges olvasója már a tizedik sornál földhöz vágna az ilyen galamathias, mert hiszen bizonyára minden esemény érdekes a mit az emberi nemzet története felszínre vetett, hanem hogy mindannak legnagyobb részéhez miköze van a „Gömör-Kishont“-nak? — az már azután megint más kérdés.

A természetbeni közmunka pontos szolgáltatása és felhasználása valamint a kir. építészeti hivatal főnökének ügybuzgó és lelkiismeretes ellenőrködő felügyelete és tevékenysége mellett fogantatosított nagyobb mérvű építkezések következtében a törvényhatósági utvonalak állapota a múlt évben is fényesen javult.

A múlt évre összeirt 24981 igás napszámából ledolgoztatott 17072, megváltatott 7909, a 72473 kézi napszámából ledolgoztatott 59001, megváltatott 12194, véletlen esetekre fentartatott mint hátralék 1278 napszám, közmunkaváltság fejében befolyt 21986 frt 50 kr., 4 frt 50 kr. törlendő lesz mint behajthatatlan. Ennélfogva nemesak a természetbeni szolgáltatás, de a váltáság összeg is hiány nélkül teljesen beszolgáltatott.

A folyó 1889-ik évre összeiratott 24415 igás és 72777 kézi napszám, mi 85218 frt 50 krnyi értéket képvisel. A múlt évvel összehasonlítva az igás erő kevesebb 566 igás állattal, ellenben a kézi erő több 304 nappal. A közmunka értéke 980 frttal kevesbedett.

Az országuti pénztárban volt a múlt év végével 2408 frt 93 kr. maradvány mellett 1700 frt takarékpénztári betét.

A községi háztartási ügyek rendezése a múlt év folyamán alatt ismét lényegesen előre haladt.

A megyei közkórház számadásai rendben találtak s ezen emberbaráti intézmény vezetése s ügyeinek kezelése a fokozottabb igényeket is teljesen kielégíti.

A megyei gyógyalap kiadásainak fedezésére befolyt 9052 frt a megyei tisztviselői nyugdíjalap javára 6023 frt, a katonai beszállásolási alap pedig 5544 frtból áll.

Ezen tudomásul vett alispáni jelentés után olvastattak a megyei számvizsgáló bizottság jelentései a megye kezelése alatt álló 12 különböző alapok és pénztárakról, melyek közül az alispáni jelentésben már jelzettek kivül megemlítjük, hogy a Mátyás király szoboroszlop 1100 frtot tesz. Jogi természetének megállapítása tárgyában a tisztviselő véleményes javaslatra felhivatott, mi most azért is aktualis, mivel ilyen szobor felállítására a megyei bizottság 50 frtot engedélyezett és gyűjtést rendelt el. Hisszük, hogy az 1100 frtnyi alap is a kolozsvári szoborra fordítható lesz.

A 9000 frtot meghaladó Fáy Gusztáv és nemzeti alap kamatainak a magyar nyelv terjesztésében kitűnt tanítók között elosztása tárgyában teendő javaslat készítésére a megyei alispán elnöke alatt a közművelődési egyesület elnöke, kir. tanfelügyelő, tisztviselő és megyei első aljegyzőből álló bizottság küldetett ki.

Erre tárgyalott Hevessy Bertalan bizottsági tag indítványa a véderőtörvényjavaslat 25-ik §-ának elfogadása ellen a felső házhoz intézendő felirat tárgyában, mely egyhangulag elfogadottnak, a felirat szerkesztésével Ujházy Lajos megyei főjegyző bizatott meg.

Klenóc község kérelmére jóváhagyott egy új községi ház építése, elrendeltetett a pelsőzi megyeház épület kijavítása s a rimaszombati megyeház körüli kövezési költség. 1029 frt kintalványoztatott.

Megengedte továbbá a megyegyűlés, hogy Csetnek városa a csetneki kórház kilépve külön orvost tarthasson, azonban körorvos iránt eddig fennálló kötelezettségeinek fentartása mellett.

Több putnoki lakos által a városi és körorvos ellen a megyebizottság és a belügyminiszterhez intézett kérvénye elutasított s mennyiben illetéktelenül a „képviselő testület nevében“ adatott be ezen kérvény, ellenők vizsgálat elrendeltetett.

Mivel a rimaszombati járásbeli uti biztos előregedés és betegség miatt hivatalos teendőit már két éve nem teljesítheti, a megyei főmérnök jelentése és a főorvos bizonyítványa alapján fél fizetés mellett felfüggesztett és ellene szolgálati képtelenség címén a fegyelmi eljárás megindítása elrendeltetett, hogy így, mivel maga azért folyamodni nem akar, nyugdíjazható és állomása betölthető legyen.

Meglepetést keltett a belügyminiszternek azon rendelete, mellyel az orvosi körök beosztására nézve felterjesztett tervezetet azzal küldi le, hogy adjon a megye jelentést arról, vajon a miatt nem maradt-e valamelyik körorvos állomás nélkül. Egyuttal megjegyzi, hogy a

érdeklődésnek, esüggendni kezdő tekintetem előtt egyszerre megjelenik a láthatáron egy valóságos, simára vasalt fekete cylinder, a távolság miatt kivehetetlen physiognomia legtehetően.

Életemben először jelent meg előttem a Gondviselés egy cylinder-kalap alakjában. Hogyan? Most, a 25-ik § ok és jogász kucsmaik korszakában cylinder? Hiszen ez vagy titkos rendőr vagy nyugalmazott tábornok, de legrosszabb esetben legalább is kormányparti képviselő. Ezt interviuolnom kell.

A csupasz igazság kedvéért meg kell jegyeznem, hogy épen a katolikus plébánia kapujában sikerült megcsipnem a nevezetes uri jelenséget; — talán győnni akar — gondolám.

— Boesánat uram, egy szóra . . .
— Kérem, semmi boesánat! — szavalta vissza a lehető leggalliciaibb dialektussal, — én Zenghebeöghy Adolár vagyok, a Nyolezvanhy ur szintársulatának titkára, jellemmapa szerepkörrel, bérleteket gyűjtök itteni előadásainkra, talán szintén tetszenék parancsolni . . .

No, ha ez a Zenghebeöghy Adolár valaha nem Zinsenfuss Jakab volt, akkor még marokkói császár is lehet valaha, feltéve, hogy a cylinderéhez egy piros frakot szerez.

De bérletet — azt nem irtam alá. Nemesak azért, mert ez első tárczámat nem akartam ez által kimeríteni, de azért is, mert igaz kálvinista létemre a praedestinatio elvének feltétlen híve vagyok. Ez elvem pedig azt sugja, hogy akár bérlek, akár nem bérlek: a szintársulatnak, mely városunkba jön, defiezittel kell innen távoznia épügy, mintha akár az egész Európa összeomlik is — a 'londoni postára minden esztendőben megérkezik az a bizonyos — 21. ezimezetlen levél.

Sorsát senki sem kerülheti ki, hanem az is igaz, hogy a magyar színész fején mai napság a cylinder is egy olyan czimezetlen ajánló levél, a miről itt aligha fogjuk kitalálni, hogy kinek szól. Szombati.

látogatási díjjakat a megye esakis az illető községek meghallgatás mellett szabhatja meg. Mivel e tekintetben szabályszerű tárgyalás tartatott annak idejében a községekkel, a minister arról felterjesztésben értesítettik oly megjegyzéssel, hogy a beszűntetett kör orvosa a most üresedésben levő 5 kör egyik állomásán lesz alkalmazva.

A rimaszombati gazdakörnek fellebbező kérvénye a képviselő-testület azon határozata ellen, mellyel két mezei őr fizetésének a városi költségbe való felvétele az érdekeltektől gazdák terhére elutasított, az első foku határozat jóváhagyása mellett elejtetett, a városi tanácsot azonban utasította a megyebizottság, hogy a mezei rendőrségi szabályzatot mielőbb tárgyalja le.

Több község számadása és költségvetéseinek jóváhagyásaival — melyben kitűnik, hogy községeink háztartási ügye már rendes folyamatban s idején tárgyalatik, befejeztetett ezen késő estig tartott megyebizottsági ülés.

Terray Gyula evang. lelkész és főesperes papi működésének 25-ik évfordulója.

Az emberiség történetében a mily elenyésző eseménynek látszik egy negyed század történetének elröppene, épen oly nagy jelentőséggel bír az a magán emberi életben. Ezer éves tapasztalatok bizonyítják a tétel igazságát, ezer éves tapasztalatok, melyek fényt lövelve a letűnt idők eseményeire, megvilágítják azokat, hogy az utókor igazságot tanuljon meríteni belőlük s lelkesedést minden iránt a mi szép és magasztos.

Hányan vannak olyanok, kik megértve azt, hivatásuk tudatában, dacára, hogy a jólét magvait hinték el ott, hol a gonoszság csirái életet leltek a múltban s megvetetésnek vannak kitéve, — hányan olyanok, kik lankadatlan szorgalmuk árán, a közző érdekében folytatott nehéz tusbán hullottak el, s feledés borult neveikre. Hányan! . . .

Ha igaz az, hogy a mindent felülmuló szorgalom megméri gyümölcsét: lehetetlen, hogy ebből kifolyólag a megelégedés, melynek édes valójában a legszentebb kötelességeit teljesíti az ember a haza és a közző érdekében, megkeserítse életét!

Egy ember életéből huszonöt év munkássága áll előttünk, huszonöt év áldó munkássága, mely a szeretet örök tanát hirdette s hirdeti ma is hívei között, mely édes gyönyörrel esepgettette a hívők szívébe a hazaszereget édes melegét, s az emberbaráti tisztelet boldogító érzelmét.

Ez ember, Terray Gyula ev. lelkész és főesperes, ki híveinek bálvány, ismerőseinek példányképe.

Mily nagylelkű s mily áldozatkész munkása volt ő a hazának s az emberiségnek, szolgáljanak ennek igazolásul a következő sorok:

Az 1864-ik év márczius 27-ik napján foglalta el Terray Gyula a szécsényi ev. lelkészetet: majd itteni rövid működése után külföldre utazott tanulmányainak folytatása és bevégzése végett, visszatérte után Nyiregyháza hívott meg segédlelkésznek, a hol a tanítóképző-intézetben is tanított, innét a nandrási (gömör vármegyei) ev. gyülekezet választotta meg rendes lelkészül, — majd a papi hivatalt ott hagyván a rimaszombati egyesült prot. gymnasiumhoz ment tanárnak, — innét Salgó-Tarjanba hívatott lelkésznek, — a honnét Sajó-Arnóthra költözött, hol már korábban megkezdett áldásdus működését azzal örököltette meg, hogy a püsztolásnak, a végromlásnak indult gyülekezetet rendezte, az egyházat tiszta magyarrá tette, a tót nyelvnek a templomban való használatát teljesen megszüntette. Jelenleg süvetei evang. lelkész és a gömöri evang. egyházmegye főesperese. A süvetei kisdéd — alig 400 lelket számláló — gyülekezetben rövid 10 év alatt a legnagyobb szerű munkákat végezte, pompás paplakot építtetett, a templomot pedig teljesen megújította, a leánygyülekezetek jólétét és vagyonosodását is nagyban elősegítette. — Ha áldozni és jó példát kell mutatni, maga megy elől! Népeinek atyja, tanácsadója és vezetője! Szervező és munkás lelke soha sem szűnik meg dolgozni, esendben, minden feltűnés nélkül végzi munkáját, a melyen a jó Istennek volt áldása mindenkor!

Bartholomaeidesz főesperes halála után, a közbizás és a gyülekezetek többsége Terray Gyulát emelte a főesperesi díszes állásra, a melyre alkalmasabb, tevékenyebb és fáradhatatlanabb embert nem is választhatott volna, s ő azóta egyházának és egyházmegyéjének él teljesen.

Ha mint lelképásztort vesszük, előttünk áll a fáradhatatlan, áldozatkész, egyházának javán munkálkodó, népének jólétét mindenben előmozdító lelkészek mintaképe, a ki áttervezve állásának magasztos voltát, kötelességeit mindenkor a legnagyobb hűséggel teljesítette.

Ha mint főesperest vizsgáljuk, azt látjuk és tapasztaljuk, hogy nagy egyházmegyéjének sokoldalú ügyét, kitűnően, teljes odaadással, fáradságot nem ismerő buzgósággal vezeti, egyházmegyéjének gyülekezeit — a tiszai egyházkerület „Rendezet“-e értelmében — évről-évre sorba látogatgatja, s ilyen látogatások alkalmával megvizsgálja az iskolákat, s tudomást szerez a gyülekezetek mindenféle viszonyairól és anyagi állapotáról, ha egyben másban hiányt lát, felhívja a gyülekezeteket a hiányok megszüntetésére, — a hol kell és kívántatik szeretettel, a hol szigorú kivántatik, ott szigorral jár el. Egy szóval, szívvel és lélekkel szolgálja egyházmegyéjének mindenféle ügyeit!

Mint ember, szerény, — szeretet félrevonulni, a feltűnés soha sem szerette, nagy szerénysége magyarázza meg azt is, hogy papi működésének negyedszázados évfordulójáról senki, még legjobb barátai és legközelebb álló hívei sem tudtak semmit. Soha sem szólt senkinek, soha sem árulta el senki előtt, hogy az 1889. év márczius 27-ik napján töltendő be papi működésének 25-ik esztendejét!

A jelen évi márcziusnak 27-ik napja Terray Gyula életében fontos és emlékezetes nap, de szerénysége nem engedte meg, hogy e napot hívei és a gömöri evang. egyházmegye ünneppé és emlékezetes nappá tegyék, — s így a mai nap csak a 25 éves munkálkodás emléknappja marad, — mit ha tud a gömöri ev. egyházmegye, tudnak a gyülekezetek, a nagyszámú rokonok, barátok és ismerősök, bizonyosan örömmünneppé tették volna!

Bár a mi korunk a jubileumok kora, s azért is a jubileumok veszíteni kezdik becsüket, unottakká, megszokottakká válnak, de mégis, ha Terray Gyula 25 éves működését megjubillátuk volna — több lett volna a megszokott jubileumoknál — az érdemek elismerésének,

a munkás és tevékeny életnek ünnepe lett volna az, mert a gömöri ev. főesperes 25 éves múltja az áldásdus működés és munkálkodás folytonos egymásutánja volt!

Mint hazafi is a legjobbakk közé tartozik, a ki szóval és tettel soha nem szűnt meg a magyar hazát, — s a magyar haza nyelvét szolgálja! — A magyar nyelvnek lelkesebb apostola nálánál kevés van. — Süvete és leánygyülekezetek igen szépen magyarosodnak, — templomaikban gyakran felhangzik a magyar ének és gyakoriat a magyar szent beszédek, az iskolában is a gyermekek már magyarul kezdenek beszélni, és ez mind Terray Gyula lelkész és főesperes hazafiságának elvülhetlen érdeme.

A 25 év a mindenség életében csekélyebb egy röpke pillanatnál, de az ember életében tekintélyes nagy idő, a munkás tevékenység fél ideje, mert a más ik félének vége már az életalkonyat, a leádozó napot juttatja eszünkbe. — A munkás élet első 25 éve a termelő időszak, a fáradhatatlanság és munkás tevékenység ideje, a mikor boldogságunk, jólétünk, hirnövünk alapját szoktuk lerakni, a második vagy utolsó időszak a esendes eszmélkedés, a magában szállás és a fontolgatás ideje.

Terray Gyula evang. lelkész és főesperes életének első felét férfi korának legjavában töltötte be; s bár a 25 éves működés emléknappja gyorsan elrepült felőttünk, nem tudta ama napot senki, s így meg sem ünnepelehetett azt! — A véletlenség adta emez adatokat a kezembe, — el is késtem velük, de azért mégis a nyilvánosságra hozom. — Talán megis sértem velük szeretve tisztelt főesperesünknek ismert szerénységét, de nem tehetek róla, boesánna meg tettemet, ezzel tartoztam nagy érdemei elismerésének! — Rövid vázlat ez az egész, a részletesebb életrajzot hivatottabb toll fogja megírni, — ezek a főbb adatok, de ezek sem teljesek.

S végül azon hő kívánsággal zárom be e sorokat, hogy Terray Gyula ev. lelkészt és főesperest a jó Isten evang. egyházunk és szeretett magyar hazánk javára, jólétének előmozdítására és örömeire még igen-igen sokáig tartsa meg és éltesse!

Gy. S—.

Takarékpénztáraink 1888-ban.

(B.) Harmincz éve lesz ma-holnap, hogy a „Rimaszombati Takarékpénztár“, megyénknek e nembn legrégibb intézete, megalakult. E lépés fontosságát elvitáznai maig sincsen jogunk. Számos, nem jelentéktelen akadályt kelle leküzdeni, melyek ezen intézet megalapítását gátolták, eredményes működését kétséssé tették.

Akkor még az egész országban nem volt több 30 ilyen intézetnél. A nemzet nagy részénél hiányzott a bizalom az új intézetek iránt, megyénkben pedig hiányzott a gyakorlottság is, melyet ily vállalkozás sikeres vezetése megkíván.

Mind a mellett a takarékpénztár megalakult. Fokozatosan nyerte meg a község bizalmát, vívta ki a részvényesek elismerését. Betétei nem is sejtett magasságra emelkedtek, osztalékai tul-szárnyalták a legvérmesebbek reményeit is.)

Gyorsan szaporodtak aztán a pénzüintézetek országszerte, egymást érték az alapítások megyénkben is. A fejlődés mind ezen intézeteknél folytonos és visszaesésektől csaknem teljesen ment volt. A községnek még legovatosabb, az ujtásokkal szemben legmakacsabb része is elszakott attól, hogy filléreit otthon gyümölcsözedenül hevertesse. Megyei intézeteink saját körükben jól betölték feladatukat. Nevelték a takarékoságot, s a hitelnyújtás régi formáit háttérbe szorítva, váltók és kötvények alapján milliókat bocsátottak a hitelkeresők rendelkezésére. Az 1873. évi nagy hitelválság a helyett, hogy megrontotta volna helyzetüket, még javította azt, mert a magas kamat még hathatósabban ösztönzö a betevőket arra, hogy filléreiket ezen intézeteknél helyezték el.

A mezőgazdaság nagyon keveset jövedelmezett, talán még kevesebbet az ipar, nem esoda tehát, hogy az ingótökék a pénzüintézeteket keresték föl.

Hazánknak egyenes adószolgáltatása 1848 előtt nem érte el a négy millió forintot, ma megyénk intézeteinél elhelyezett betétek felülhaladják ezen összeget. A megváltozott és fejlődött viszonyokat mi sem világíthatja meg jobban, mintha e két adatot szembe állítjuk. Mig azonban az intézetek fejlődése egy ideig folytonos volt, az utóbbi évek e tekintetben némi változást mutatnak.

Foglalkozva pénzüintézeteink helyzetével, e lapok 1881. évi december 18-án megjelent 50. számában kimutattuk, hogy a betétek összege a rimaszombati két intézetnél, a rozsnói, dobsinai és toronallyai takarékpénztáraknál 1877. évben 2.688,000.1880. év végén 3.147,000 forint volt. 1882. év végén pedig a jolsvai és nagyrocei takarékpénztár betételeivel együtt négy milliónál többre rugott.*

A múlt évi mérlegek szerint a betétek 4.174,000 forintra emelkedtek, beleértve a nyústyai ifju intézetnél gyűjtött összeget is.

1882. és 1888. közt az emelkedés alig tett 100,000 frtot, a fejlődés tehát ha nem akadt is meg, sokkal lassubbá vált s pár év alatt ha nyatlásra változhatik át.

* „Gömör-Kishont“ 1883. nov. 11.

Az apadás az egyes intézeteknél már is tetemes. Ilyenek a rimaszombati, rozsnói, dobsinai és jolsvai takarékpénztárak. Emelkedtek ellenben a tornallyai és nagyrozei pénztárak betétei, amott majdnem 200-, itt pedig több mint 60,000 forinttal, végül a gömörmezei népbanknál közel 120,000 forinttal.

A hitelszükséglet nem igen apadt. 1882-ben a jelzálogos és kötvénykölesönök közel másfél millióra, 1888-ban 1.802.000 frtra s a nyústyai intézet által nyújtott kölesönökkel több mint 1.917,000 frtra emelkedtek. Csekélyebb az emelkedés a váltókölesönöknél, 2-2 millióról 2-3 millióra. Értékpapirokban azonban jelenleg csak is a rozsnói és dobsinai pénztárak helyeznek el számbavehető összegeket.

A betétek lassu emelkedését megmagyarázni azt hisszük nem igen nehéz. A fokozatosan leszálló kamatláb mellett az intézetek sokat veszítettek esábitó erejükből. Míg a kapitálista 7—8% kapott pénzeért, minden fáradság és kockázat nélkül, addig természetesen nem igen érezte indítatva magát, hogy más módon törekedjék készletét elhelyezni. 4—5% azonban már a kevésbé követelők közül is soknak nem elég. Némelyek az állami papirokat találják előnyösebb befektetésnek, mások inkább földbe teszik pénzüket, sőt akadnak olyanok is, a kik az ipar terén kísértik meg közvetve vagy közvetlenül tenni valamit.

Ezekkel a még talán csak itt-ott mutatkozó jelekkel intézeteinknek számolni kell.

Arra többé ne számoljunk, hogy azon elzárkozottságot, melyben megyénk egykor volt, a nagy nemzeti, sőt internationalis pénz-piaczczal szemben fenntartani lehető lesz. Bizonyos, hogy intézeteink jövőben is képesek lesznek némileg magasabb kamatot fizetni betevőiknek, mint a fővárosiak, hisz a budapesti intézetek megint többet fizetnek mint londoni vagy párisi colle-gáik, a külöbség azonban nem lesz oly nagy mint volt.

Arra kell tehát törekedni, hogy helyüket a változott viszonyok közt is megállják és fejlődésük, prosperálásuk biztosítva legyen. Nem szabad irtózni az új irányok és új rendszabályoktól.

Részünkről nagyon dicséretesnek találjuk azon kezdeményezést, mely a községi hitelszövetkezetek útján igyekezik a változott viszonyok alapján új tevékenységi kört teremteni. Azt hisszük azonban, a betétek emelése körül is sokat kellene és lehetne tenni. Intézeteinknek eddigi passzívításukból bizonyos fokig ki kell lépni.

Nálunk ugyan az idő még nem pénz, de még sem várhatjuk azt, hogy fél vagy egy napi járó földről bejőjön a székvárosba az, kinek pár betevő frtja van, csak azért, hogy ezt elhelyezhesse. A legjobb esetben vár a következő alkalomra, de addig a pénz kamat nélkül hever, sőt megeshetik, hogy magára nézve előnyösebbnek fogja itélni a postapénztárt venni igénybe ha kevesebb is ott a kamat. Gondoskodni kellene módokról, hogy a vidéki betevő ne legyen kénytelen pénzt hetek, sőt hónapokon keresztül hevertetni. Ezt ügynökségek állítása által lehetne elérni. Az eszme nálunk meglehetősen új s megvannak a maga nehézségei, főleg az ellenőrzés szempontjából. De tudjuk azt is, hogy a fejlődésnek egy további stádiumát képezi és jelentékeny haladást képezne közgazdasági szempontból is. Angliában 1883 végén csak 119 letéti bank állott fenn, de filialiek száma meghaladta az 1500-at, s alig van falu, legyen az bármily kicsiny is, hol legalább egy ilyen fiókot ne találunk.

A másik reform lenne a cheque könyvek meghonosítása.

Intézeteink ma csak akkor vehetők ezélszerűen igénybe, ha hajlandók vagyunk pénzünket hosszabb időre betenni. Ép ezért az eshető szükség szempontjából egy bizonyos összeget magunknál kell tartani mindig. E csekély összeg ezer meg ezer frtot tesz ki száz és ezer embernél s gyümölcstelenül hever, pedig kínálkozik oly megoldási mód, mely mindkét félre előnyös.

Haladott államokban kevés az olyan ember, ki pár forintnál többet tartana magánál. Beteszi bankjába s onnan kap egy könyvet utalvány blanquetekkel — cheques — ha jó a szabó, kereskedő, vagy mászás a követelt összeg erejéig kitölti ily „úrlapot“ s a bank azt kifizeti. A benne levő pénz kamatoz, a félév végén számláját kikapván, láthatja kinek mit fizetett, az intézet pedig kezeli a pénzt, mind erősebben vonza magához a közönséget és erősíti állását.

Az üzlet ezen ágát már fővárosi bankjaink is kultiválják s némi kitartás mellett megyénkben is lehetne neki híveket szervezni.

Ez újításokkal szemben merülhetnek föl ellenvetések, de a tény, melyet kiinduló pontul fogadtunk el, nem igen fogja megzavarni valaki. Intézeteinknek több aktivitást kell kifejteni, hogy azon terrenumot, melyet elfoglaltak, meg is tart-

sák, az általunk javasolt újítások kétségkívül nem olyanok, melyek mellett még más javaslatok ne merülhetnének föl. Érdemük azonban, hogy aránylag könnyen megvalósíthatók s nem képeznek „jump intothedarkness“-t, ugrást a sötétbe. *)

Gömör-Kishont t. e. vármegye

közigazgatási bizottságának félévi jelentése az 1888-ik év második feléről.

VIII. A vármegye főorvosának havi jelentései nyomán.

Az egészségi állapot a lefolyt félévben még kedvezőnek mondható, betegedések nem túl nagy számmal fordultak elő, és a halálozás nem emelkedett a rendes arányon felül.

Leginkább előfordultak a betegedések a légző és emésztő szervek hurutos lobja miatt.

Heveny-fertőző betegségek közül járványosan fordult elő a kanyaró: Dobsinán 111 beteg közül elhalt 3. Tornallyán 164 közül meghalt 3, tömegesebben, de szelid lefolyással fordult elő Rozsnyon, Göcs, Vigtelke, Páskaháza, Nadabula, Horka, Sajó-Gömör, Putnok és Ratkó községekben, ugy Méhiben, Kövecesen és Csoltón.

A vérhas: Dobsinán, hol 144 beteg közül 16 meghalt. Göcs, Nadabula és Pádár községekben.

A hökhrut: Mnízsány és Koprás községekben. Kanyaró-járvány miatt az iskola két hétre bezárattott: Sajó-Gömörön, Méhiben, Kövecesen, Tornallyán, Putnokon és Csoltón.

Heveny-fertőző betegség szórványosan fordult elő: és pedig kanyaró, a nagyrozei járás csaknem valamennyi községében, Kis- és Nagy-Veszverésben. Betlérben, Dobsinán, Jolsván, Tornallyán, Ratkón, Ujváson.

Hagymáz: Giezen.

Roncsoló-toroklob: Nándorhuta-telepen, Oláhpatakn, Jolsván, Orokoesban, Nagyveszverésben.

Hökhrut: Jolsván, Helyán, Zivadkán, Pohorellán, Dobsinán, Dernőn, Rozsnyon.

Ragályozó betegségek közül: hűgyeső-takaró gyógyított Rozsnyon 10, Tornallyán 12, Rimaszombatan 22, Pohorellán 4, Putnokon 3, Rimabrezőn 2, Jolsván 2, Köviben 2, Pelsüczön 3, Sztárnyán 2, Hosszuszon 1, Aggtelken 1—1 esetben.

Bujakör pedig Abafalán 13 gyermek, Hanván 4 gyermek, Horkán 4 gyermek, Pelsüczön felnőtt 6, Tiszolezon 2, Rimaszombatan 7, Szuhafőn 1, Ajnácskón 2, Liczen 4.

Felügyelet alatt tartott dajkaságban levő gyermekek 34.

Törvényszéki orvosi hullabontás teljesített 16, orvos rendőri boncolás végeztetett 19, súlyos testi sérelem lelevezetett 32, könnyű testi sérelem megvizsgáltott 115 esetben.

Nyilvános kéjhölgy hetenként megvizsgáltott Rimaszombatan 5, Rozsnyon 4, Tornallyán, Putnokon 1—1, betegnek találtott Rimaszombatan 1 egyszer, Rozsnyon 1 kétszer, s a gömörvármegyei közpórházba küldettek ápolás végett.

A vármegye közpórházában ápoltak száma: férfiaké 345, nőké 382, gyermekeké 38, összesen 765 volt. — Ezek közül gyógyult vagy elboesáttatott férfi 179, nő 125, gyermek 15, összesen 319; meghalt férfi 16, nő 5, gyermek 2, összesen 23, ápolás alatt maradt volna 150 férfi, 252 nő, 21 gyermek, összesen 423 beteg. — Minthogy azonban a főorvosi kimutatás nincs tekintettel azon beteg-ek számára, kik egyik hónapról a másikra mint ápolás alattiak átvéttettek, miután ápolás alatti a következő fél-évre tényleg 37 férfi, 47 nő, 3 gyermek, összesen 87 beteg vétetett át az ápoltak száma a lefolyt félévben 232 férfi, 177 nő, 20 gyermek, összesen 429 lehetett. Az ápolási napok száma végre 13161 volt.

Az állategészségügy általában elég kedvező volt, a sertésállományt fogyasztotta helylyel-közzel az üszögös orbáncz.

Az iskolákban szeptember és december hónapokban történt orvosi vizsgálat trachoma szembetegség ellen, ily betegség esete nem fordult elő.

December hó 27-én vizsgáltott meg bizottságilag a rimaszombati központi fozház. A fozház a kor igényeinek mindenben megfelelően épült, a zárkák nem túltömötték, minden zárka szellőztető készülékkel ellátva, a zárkák levegője jó. A tisztaság mintaszerű, az egészségügyi követelményeknek mindenképpen elég van tőve. A kenyér jól készült, az ételmezés ellen kifogás nem tehető.

A vizsgálat alkalmával volt a fozházban 195 férfi, 22 nő fogoly. Ezek közt elítélt 187 férfi, 21 nő. Vizsgálat alatti 8 férfi, 1 nő.

A járásbírósi fogházak nem vizsgáltattak.

Hírek és vegyesek.

Szives tudomásul. Lapunk mai számával új negyedév veszi kezdetét. Megelőző számainkban többször említettük, hogy a „Gömör-Kishont“ megjelenési napját vasárnapról esütörtökre helyezük át, ez eljárásunk megokolására felhozzuk azon körülményt, hogy a szerkesztőség hű és pontos értesítéseit a t. olvasó közönség elé i d e j e k o r á n o h a j t j a j u t t a t n i. Kétségtelen az, hogy városunkban és megyénkben a nyilvánosságot érdeklő események a hét első és utolsó napjain történnek, — ilyenek a testületi, városi és megyei közgyűlések, ünnepek, mulatságok stb. De más felől a közérdeket megyénk másik lapjával a „Rozsnói Híradóval“ együtt akarjuk szolgálai, a mennyiben a két lap megyénk két-egy szolván fővárosában, a mily szépen megférhet egymás mellett, ép úgy ki is egészíthetik egymást a közjó szolgálatában. Ebből kifolyólag azt hisszük, szolgálatot teszünk olvasóinknak — főleg azoknak, kik mindkét lapot járatták — azáltal, hogy a lapunk hasábjain megjelent közleményekkel a hét középső napján szolgálunk,

*) Közgazdasági fejlődésünkre a fentebbi cikkben felvetett eszméknagy horderővel bírnak, ohajtandó volna, ha más szakértő egyének is hozzá szólnának a kérdéshez, rámutatván a nehézségekre, melyek az érintet tervek keresztül vitelenek újat állják. A kérdés megvitatására lapunk hasábjait készséggel átengedjük. Szerk.

tehát oly időben, midőn megyénk állapotáról más értesítést eddig alig nyerhettek. — Ez az oka annak, hogy lapunk ezentul esütörtökön fog megjelenni.

Vilmos főherczeg, a tüzérség főfelügyelője, a közlelbi napokban városunkba érkezik a 12 ik számú nehéz-űteg megvizsgálására. A helybeli tüzér tiszti-kar készületeket tesz a magas vendég fogadására.

Schopper György rozsnói megyéspüspök lemondását néhány fővárosi lap nyomán mi is közöltük. A „Rozsnói Híradó“ vasárnapi számában az erre vonatkozó híreket alaptalanoknak nyilváníta.

Andrássy Manó gróf levelet intézett választóihoz, melyben igyekszik megmagyarázni azt, hogy miért szavazott a 25 ik § elfogadására. A mi még hiányzik e magyarázattól, az a gróf választói előtt annak idején élő szóval fogja elmondani.

A tiszolci állami elemi és ipariskola gondnoksá-gához a közoktatásügyi kormány elnökké kinevezte Basilidesz Jánost, rendes tagokul Setina Jánost, Böhm Jó-zsefet, Dianiska Istvánt, ifj. Basilidesz Jánost, Dr. Schwarz Mártoni, Török Istvánt és Gyürky Pált, póttagokul pedig Hönseh Szilárdot és Papp Józsefet. Ezek a nevek bizto-sítékot nyújtanak arra nézve, hogy ezt a nagy szüksé-get pótló s kevés idő alatt virágzásnak indult két tau-intézet tovább fejlődjék!

Egyházfelügyelői választás. A nyústyai evang. egyháznak több even át volt felügyelője, Kubinyi Gusztáv a közeledő papválasztás idején közte és az egyház-tagok közt felmerült vitás kérdések miatt állását meg-vált, helyette nyomban megválasztották Migalecz Pal odavaló lakost, ezt a választást azonban, mivel kellő idővel előbb nem hirdették ki, az esperes, mint elnök megsemmisítette; azonban a mult hó 31-én megtartott gyűlésen a hívek újbol Migalecz Palt választották meg az egyház felügyelőjének.

Rozsnó város polgármesterévé az ottani képviselő testületnek alispánunk elnöklété alatt tartott közgyű-lése, szombaton egy szívvél-szájjal dr. Stromp Ignácz ügyvédet választotta meg. Üdvözljük a derék férfit!

Kinevezés. Badinyi Gyulát megyei tiszteletbeli ügyésszé nevezte ki a főispán ő méltósága.

Bánffy György báró, országgyűlési képviselő 35 éves korában Bécsben meghalt. A megboldogult fiatal főv kiváló zenei tehetség volt s mint ilyen néhány évvel ezelőtt városunkban is közreműködött egy hangversenyen, melyet a főgymn. tanári kara rendezett saját nyugaldmij intézete javára. Czigány kísérettel előadott nép-dalait a legnagyobb hatást keltették, s azoknak, kik hal-lották, zamatos előadás örökre emlékeztetükben fog ma-radni. Halálának oka, torokrák volt, melytől a leghire-sebb orvosok sem tudták megmenteni. Legyen áldott emlékezte.

Halálozás. Városunk szülöttét, Kalo es a y J ó - z s e f, volt esoltói plébános-t, most nyugalmazott lelkeszt, vasárnap helyezték el Rozsnyon örök nyugalomba. Teme-tése általános részvét mellett ment végbe. A megboldo-gultban a rozsnói egyházmegye egyik legképzettebb papját gyászolja.

Gömörvármegye egykori táblabírája Kassai Raisz Antal hites ügyvéd 81 éves korában elhunyt Eperjesen.

A Gömöri ev. ref. esperesség kedden, e hó 9-én tartja tavaszi esperességi közgyűlést Serkében.

Jegyváltás. Stempel Lajos, a be léri ev. egyház ifju papja jegyet váltott Kellner Eugenia kisasszony-nal, Kellner Gusztáv veszerési ev. lelkész leányával.

Megyénk a világ forgalomban. Azok, kik London-ban jártak, emlékezni fognak reá, hogy a Ludgate Hill alján, a Fuet Strat szegletén, tehát ott, hol „legmagasabb hullámokat vet az emberi élet árja“ „Thomas Cook et Son“ utazási vállalata mily kiváló helyet foglal el. A bolt üveg táblái telve a e z é g által rendezett kirándulá-sokat mutató térképekkel s e térképek átölelik a világot. Legujabban egy új vázlat került a többiekhez és ez föl-karolja a mi világunkat, Gömör-megyét is. Varsóból ér-keznek 600 utasai Poprádra, Dobsinára, onnan Aggtel-ken át Tornallyára. Ezen vállalat aranybánya lehet ránk nézve. Dobsina város megtette a lehető, gondoskodott a miről csak lehetett. A kárpátegyesület kivágatta az aggtelki barlangot, hogy a látogató ne legyen kénytelen visszamenni azon az uton melyen jött. De ezen felül tenni kellene sok mást. A tornallyai vendéglő, felünk az újítások után, is alig lesz olyan, hogy az angolok és ame-rikaiakat kielégítené, pedig nekünk arra kell törekedni, hogy az utasok árja évenként növekedjék, ne pedig apad-jon A befektetett tőke némi ügyesség mellett bizonyo-san meghozza a kamatját, mert ha az ország látja, hogy külföldiek százával keresik fel megyénket, emelkedni fog a honi látogatók száma is. Szükséges lenne azonban az aggtelki állapotokon is javítani. Schweizban 6—7000 láb magas hegyek csucsain is épülnek vendéglők, s ben-nünket a könnyű haszon sem tudna reá bírni, hogy aggtelken egy ilyet emeltesünk? — E kérdés nem csupan az aggtelki compossessorok érdeke. Megyénknek hivatása, hogy üdülő és nyaraló helyekkel legyen tele szórva. A kezdet esirai már megvannak s fejlődésüket mi sem len-ne képes nagyobb mérvben előmozdítani, mintha azok, kiket egyszer a sors Dobsinára vagy Aggtelkekre hozott, azt a benyomást vinnék magukkal, hogy Gömörben lehet jól, kényelmesen és nem drágán pár napot, vagy hetet tölteni.

Megyénk halandósága sajnos igen nagy, nagyobb annál mint hisszük s igazan elszomorító. A „Nemzetg. Szemle“ legutóbbi füzetében Vargha Gyula foglalkozva négy közep európai állam népesedésével, kimutatja hazánk népesedését megyénkent, s ebből azon szomorú tényt konstatáljuk, hogy Gömör 64 megye közt a 60-ik helyen áll, s utánna már csak négy Szepes-, Csik-, Liptó- és Hunyadmegye következik. E ténynel szemben a megyei köznélemény valószínűleg a „non possumus“ álláspontján fog maradni s keveseknek fog eszébe jutni, hogy lehetne, sőt kellene tenni sokat haladásunk e rákfenéjének kiirtá-sára s egészségesebb állapotok teremtésére. Pedig úgy áll a dolog, hogy ez állapotokon bizonyos fokig magunk is segíthetünk. Nagyobb tisztaság mindenfelé, több gond az ivóvízre, csatornázás, az egészségi rendszabályok lelkiismeretes keresztülvitele, a mint megtermé gyümölcseit máshol, megteremni nálunk is. Persze ez nem minden, de ez sem kevés, egyelőre pedig kötelességünk lenne megtenni mindent, a mit lehet és megbirkózni azzal, a mi lehetetlennek látszik.

Elégtétel. Mohler Károly, losonezi főgymnasiumi hittanár és Szováthi Lajos tanítóképző intézeti igazgató között hónapok előtt bizonyos kellemetlenség fordult elő, minek következménye az lett, hogy a képezde igazgató tanácsa Mohler Károlyt Nógrádmegye kir. tanfelügyelője és Szováth Lajos igazgató hozzájárulásával a tanítástól eltiltotta. A kellemetlen ügyben vizsgálat indított s ennek eredménye összes az iratokkal együtt a közoktatásiügyi miniszter elé került. A miniszter Mohler Károlynak adott igazgatási feladatokról 1891. sz. alatt a nógrádi megyei kir. tanfelügyelőhöz a következő leíratot intézte: „Folyó évi február hó 22-én 65. sz. a. kelt jelentésére értesítem ezímet, hogy Mohler Károly losonezi áll. tanítóképezdei r. k. hitoktató ügyében tartott vizsgálatból kitűnt, hogy úgy cím, mint a losonezi áll. tanító képezde igazgató-tanácsa, és Szováth Lajos igazgató nemcsak mulasztást tanúsított, de jogtalanul is rendelkezett, illetőleg ahoz hozzájárult. A menyiben Mohler Károly ellen bármily kifogás volt is, a felmerült panaszokra nézve ezimnek az egyházi főhatósághoz kellett volna fordulnia, nem pedig tapintatlanul és jogtalanul a tanítástól eltiltást kimondani és végrehajtani. Erre az igazgató-tanácsnak és az igazgatónak nem volt joga és cím tartozott volna az eltiltás végrehajtását megakadályozni. Másrészt ezimnek föltétlen kötelessége volt volna az igazgató tanácsal és Szováth Lajos igazgatóval együtt gondoskodni, hogy mult évi decz. 10-én 50738. sz. a. kelt rendeletim értelmében Mohler Károly hittani tanóráit megtarthassa, és a tanulók a tanórákon megjelenjenek. — Szigoruan megrovom ugy ezimemet, mint az igazgató-tanácsot és Szováth Lajos igazgatót ez ügyben tanúsított eljárása miatt, és utasítom, hogy ezen határozatomat az érdekeltekkel közölje. Leginkább Szováth Lajos igazgatót illeti a megrovás, ki hivatásánál fogva tartozott volna az ellentétek kiegyenlítését és az ügy békés megoldását előmozdítani. Elrendelem, hogy cím, az igazgató-tanács és az igazgató a róm. kath. hitoktatókba beavatkozástól, és szükség esetén cím az egyházi főhatósághoz forduljon. Utasítsa cím Szováth Lajos igazgatót, hogy Mohler Károlynak mult évi decz. hó 1-től f. évi febr. hó 18-ig esedékes díjáról kiállított nyugtáját azonnal láttamozza. Végül felhívom ezimmet, hogy a losonezi áll. tanítóképezdei igazgató-tanácsba két róm. kath. vallású tagnak kinevezése iránt mielőbb tegyen javaslatot. Tekintve azt, hogy Mohler Károly ur úgy is mint róm. kath. segéd pap, úgy is mint az egy. prot. főgymnasiumban a kath. tanulók hitoktatója, városunkban is több éven át működött s így szélesebb körben volt ismerős; közöltük az ítéletet egész terjedelmében.

Népfelkelők ügye. A m. kir. gömöri 52. számú népfelkelési járás parancsnoksága tudatja a helybeli polgármesteri hivatal úján a népfelkelésre kötelezettek közül az knek a névsorát, akik a népfelkelés idején a tiszti helyekre alkalmasok, de sem tiszti, sem altiszti rendfokozatot nem viselvény, a népfelkelők tiszti tanfolyamának hallgatására felszólítandók. Ennélfogva azok, a kik az alább nevezettek közül a tiszti tanfolyamot hallgatni akarják, felhivatnak, hogy e végett legkésőbb május hó 1-ig folyamodni kötelességüknek tartásák. A névsor a következő: Eszter József, Vályi Albert, Nagy Béla, Szilágyi Károly, Pap Arthur, Agócs János, Ján Zsigmond, Lányi Lajos, Perez Samu, Pap Árpád, Róth Lajos, Grémer Lajos, Oswald Ferdinand, Irosék Albert Károly, Fórisz Ferencz, Grémer Fülöp, Plachy Béla, Runyay József, Kovács László Antal, Turnyi József.

Felszádos ünnepeltetés. Megyénk szülötte, a köztiszteltnék és szeretetnek örvendő leleszi prépost Szalánczy István a jelen évben márczius 19-én érte meg áldozó papságának 50 éves fordulóját. Ez alkalommal a Luzgó áldozópap, ki egyszersmind a leleszi konvent főnöke is, nagyszámú tisztelői keresték föl és üdvözölték. Mindig örömmel telik el szívünk, ha megyénk egy-egy híressé vált férfiáról tisztelettel emlékezhetünk meg.

Mozgósítás idején felsőbb meghagyás folytán városunk kapitányi hivatala a helybeli tűzértegethez bevonuló csapatok elhelyezéséről ugy intézkedett, hogy Rimaszombában, Tamásfalán, Cserenesényben meg Bakostöréken összesen 27 tisz, 400 főnyi legénység és 380 ló találjon elszállásolásra.

A sőregi templom felszerelésén nagyban fáradozott a kerületi esperes Fündura István. Több mint egy évtized óta áll a díszes egyház mostani helyén, a nélkül, hogy a régi több évszázados oltár, padok és orgona eltávolítható lett volna. A Szent Mihályról ezimzett fölöttart a mellékoltárt Iglón készítik; amannak festménye iránt egy Rómában élő hazai festővel folyik a levelezés. Az ülapadokat Rimaszombában vállalták el. Orgonára a Szilézsiában jó hírnévnek örvendő págerdorfi Rieger-testvérek 1765 frtos költséggel nyújtották be. A templomba való felmenetel tiz új lépcsőjét Andretti budapesti kőfaragó vállalta. Az egész belfelszerelés körülbelül folyó évi augusztus havában teljesen elkészül, a mihez ha a költség kifutja, a templom szentelyenek és szép nagy hajójának kifestését is szeretnék e nyáron keresztül vinni.

Meghívó. Az országos híri szegedi daleyesület egy, az elnökséghez intézett ígér meleghangu levélben hívta meg a helybeli daleyesületet a jelen év folyamán Szegeden tartandó országos dalünnepre, mely nagyon fényesnek ígérkezik. Hisszük, hogy a szives meghívást szép multu daleyesületünk örömmel fogadja, s dicső multjához híven előre metges minden szükséges intézkedést, hogy a nyár végén tartandó nemzeti dalversezen ismét derekasan állja meg méltó helyét, mert hát nyelvében és dalában él meg édes magyar hazánk. Feltehat, s a régi dicsőség ne késsék az éji homályban!

Uj ovodák szervezése. Osgyában azon fáradozik az értelmiség, hogy még e tavaszon nyári kisededővő intézetet állítson fel. Hasonló mozgalomról értesítenek Nyustyáról is. Örülünk, hogy ezen üdvös intézmény határozottabban szélesebb körben hódít. Megyénk közmívelődési egyesülete — ugy tudjuk — készséggel támogat ilyen törekvéseket s ettől a két ovodától sem fogja megtagadni az anyagi meg erkölcsi segítséget, hogy a kívánt eredmény biztos lehessen!

Üdvös határozatot hozott a megyebizottság legközelebbi gyűlése. E végzés szerint minden egyes község, esetleg több helység tartozik tűzoltószereket megvásárolni és tűzoltó-egyesületet alakítani. A hol ilyen

egyesület nem alakítható, ott a tűzoltóságot a hatóság szervezi. A tűzoltószervezetek megalakításával a főszolgabírók mellett jársonkint e téren már tapasztalt és érdemeket szerzett férfiakat névszerint Schlosser Albert, Molnár József, Heincz Frigyes, Rösch Frigyes és ifj. Hegyessy Sándor urakat bizta meg a megyebizottság.

Allataink egészségügyének fejlesztése mindinkább szélesebb alakra fog terjedni. Mint halljuk, ezezből megyénkben hat állatorvosi kör felállítását tervezik.

Öngyilkosság. Nyustyán folyó hó 1-én a déli órákban pisztoly lövés riasztotta föl a falu felső részének lakosait. Bálicza András jözan és szorgalmas vasgyári munkás óhajtott megválni az élettől s pisztolyát szívének irányzá. A golyó a 3. és 4. k borda közt hatott be, minek következtében felgyógyulásához kevés remény fűződik. Tettének oka még eddig ismeretlen.

Felmondás. A pénzügyminiszter, mint a hivatalos lap közlé, fölmondotta a gömöri vasúti zálog levél kölcsön még ki nem sorsolt részét, az 5.169.000 frtot, s emell a kamatozás f. é. augusztus 1-én szűnik meg. A kölcsön visszafizetésének, vagy mérsékeltébb kamatu, új kötvényekkel való becserelésének módzatait később kibocsátandó hirdetémenyek fogják tudatni.

Körjegyzői állás betöltése. Kazinczon a körjegyzői állás megüresedett, új jegyzőt választanak április 15-ikén d. e. — A ki ez állást elnyerni óhajja, okiratait ápril 11-ig nyujtsa be Elek Kálmán főszolgabíróhoz Sajószentpéteren.

Uj fürdő és turista-telep A Tiszolez város közvetlen közelében levő savanyvíz forrást — mint értesülünk — egy szépségségi vállalkozó 12 évre vette bérebe a várostól, hogy ezen, a környéken közönségesen kedvelt viznek piacot szerezzen, a forrás mellett pedig fürdőtelepet építsen. A megyénk éjszaki részében ujabb időben keletkezett fürdő- és nyaraló telepek mellett ez az új vállalat nagy hiányt fog pótolni azokkal a ritka természeti szépségekkel megáldott vonalon, melynek turisztikai jelentősége évről évre emelkedik.

Vadászati kimutatás A Coburg Fülöp herceg magyarországi vadászterületén tavaly összesen 15430 db volt a vadász-zsákmány, pedig a tavalyi tél köztudomás szerint nagyon erős vala, sok állat elpusztult s e miatt a fészekt és foglyot kimélték. Lőhetnek volna többet is. A vadász-zsákmányban volt 125 dámvad, 19 más szarvas, köztük két tizevényű agancsos is. Leterítettek továbbá 156 vaddisznót, 239 rókat, 26 vadmacskát, 15 borzot, egy vidrát, 777 mezei s 653 öregi nyulat stb. A herceg ausztriai területein 7335, a két országban tehát 22785 darabot mutatnak ki. Ebbe a számadatokba azonban a kiszedett madártojásokat is be kell értenünk.

A cukor ára emelkedni fog. A cukorfinomítók nagy buzgalommal munkálnak a cukorárak fölemelésén. A kinek most kell szükségletét fedezni, az kénytelen a magasabb árakat fizetni, mert az eladók nagy egyértelműséggel ragaszkodnak a fölemelt árakhoz. A forgalom mostanában kizárólag az eladók javára alakul. A szilárd hangulatot külföldi tudósítások is meger sitik.

A salgótarjáni közszénbánya részvénytársaság Chorin Ferencz orsz. képviselő elnökléte alatt a napokban tartá évi rendes közgyűlést. Az üzleti forgalom jövedelmes volt, majdnem ötmillió métermázsza szenet adtak el, a mire az egyesület 20 évi fennállása óta még nem volt példa. A tiszta nyereség 325 413 frt 63 kr., miből részvényenként 12 frt osztalékot fizetnek. Az évi jelentés hosszasan szól a tavalyi bányászati tevénségről, midőn a József aknát a víz elárasztotta.

Szegény, boldogtalan! „Honfi Keresztiesy Pál, a népmulató”, kit városunk népe, főként az utcazagyerek is ismernenek, ismét kiadta egy „uj termékét.” Közöljük belőle a következőket: „Honfi Keresztiesy Pál született Nagyváradon, 1860. évben; volt jegyzői irnok, vasúti raktáros stb. Eddig 1895 verset írt. Honfi Keresztiesy Pál nem pusztán szórakozásból hanem tanulmány végett utazik. Számadás az 1888-ik év végén: Honfi Keresztiesy Pál az 1888. évben 1347 mértf. vasu on, 422 mértf. ldet kocsin, 63-at gyalog utazott. Volt 458 faluban, 251 pusztán, 53 rendezett tanácsu városban, 27 szabad kir. városban, 45 erdőben, 28 fürdőben, 4 sőbányában, 1 timsőbányában. 1 pénzverő hivatalban, Körmeőzbányán, 14 majálison, 21 lakodalomban, 13 disznótorban. Beszelt és kezét szorított 1893 szép uri kisasszonnyal, 2552 uri asszonnyal, 3000 özvegy asszonnyal. Volt 79 esküvőn, 28 kórházban, 63 temetésen. 761 templomban, 4501 koresmában, boros pohárral koezeitott 9499 főural, megivott 1889 liter bort. A tapasztalat fia.” Fölsőhajthatuk a költővel: „Szegényt, szegényt számd meg Uram Teremtőm!”

Az első magyar általános biztosító-társaság mult hó 26-án tartotta rendes évi közgyűlést Károlyi Gyula gr. elnökléte alatt. A közgyűlés határozatképességének konstatalása után elnök megnyitó beszédében kiemeli, hogy a közgyűlés tárgyat az alapszabályok módosítása is képezi. A módosítások főleg a 27., 38., 39., 52., és 57. §§ ra vonatkoznak. A társaság első alakuló közgyűlésén, 1855. márczius 13-án a kormányzó-testület következőképen lett megválasztva: A választmány állott az elnök és alelnökön kívül 12 tag és 6 póttagból; az igazgatóság 5 igazgató és vezérő igazgatóból: a vizsgáló bizottság 6 tagból, összesen állt a kormányzat 32 tagból. A mai javaslat visszatérése a régi rendszerhez, mely jónak és helyesnek bizonyult. Az 57. § módosítása a részvényesek számára és előnyére nagy horderejű intézkedést tartalmaz. Aránylag nem sok idő alatt gyűjtött össze a társaság nyereségtartalékot, melyből 1876. és 1879 ben a részvényesek javára 2.100.000 frtot fordíthatnak az alap tőkének 3 millió forintra történt felemelésére. Azóta újra nevezetes összegre gyűlt a nyereségtartalék, mely ha a teljes 3 millió forintot eléri, tovább nem lenne szaporitva. De szaporítása nem is szükséges, mert 31 évi tapasztalat mutatja, hogy még mostoha esztendőekben sem kelle azt soha igénybe venni. Az eddig a nyereségtartalék növelésére számt hozzájárulásból jövedő egy „külön tartalékalapot” kíván a társaság megteremtteni, és ha egyszer e külön tartalékalap, jelentékenyebb összegre fog emelkedni, részvényesek még a kedvezőtlen üzletekben is számíthatni fognak 160 forint osztalékra. Az elnök e megnyitó beszéd után felolvastatott az igazgatóság jelentése, mely szerint a mult évben a tűzbiztosítási osztály kedvezőbb eredményt mutat, mint 1887-ben; ellenben a jég és szállítványi üzletágak veszteséggel zártak le. A tűz és szállítványi díjtartalék 1.848,530 frt 13 krt

tesz, ezen kívül a társaság különféle tartalékai ez évben is jelentékenyen emelkedett. Ugyanis: az életbiztosítási díjtartalék 13.414.368 forint 10 krra, a nyereségtartalék 2.302.983 forint 04 krajczarra, a tisztviselők segély és nyágdíj alapja 498,688 frt 71 krra, a „Lévay-alap” 67.819 frt 17 kr., a dunaparti házadótartalék 54.348 frt 15 kr. Az árfolyamkülönbözet tartalék, mely tavaly teljesen felemészítették, az idei mérleg szerint 300.000 forintot tesz. E tartalék a mult évben gyűlt össze, de ezenkívül még 90.800 frt 50 krnyi tartalék van azon értékpapírok árfolyam-különbözetében, melyeket az 1888. évi december hó 31-iki árfolyam szerint vehettek volna fel, de tényleg kisebb értékkel lettek a mérlegben felvéve. A zárszámadásbankimutatott és 765.553 frt 98 krt tevő nyereségtartalékára nézve javasolja az igazgatóság, hogy az alapszabályszerű levonások után felmaradó 457.509 frt 74 krnyi tiszta nyereségből 1-ör az alapszabályok 60. § a d) pontja értelmében közzásznu czélokra, az évi eredmény 1%-áak megfelelő összeg, u. m.: 7638 frt 54 kr. adassék, 2-or osztalékul minden egész részvény után 152 frt és így összesen 456.000 frt fizetessék ki, 3-or a fennmaradt 1509 forint 74 krajczárnyi összeg a jövő évi számlára irassék elő. Thuróczy György részvényes az igazgatóság javaslatai és az alapszabályok módosítása tekintetében többnemű változásokat ajánlott, de a közgyűlés az igazgatóság összes javaslatát változatlanul fogadta el, a felmentvényeket megadta és végül megválasztotta új választmányi tagokul: Hodossy Imre, Heinrich István, Mendl István, báró Nikolics Fedor, gróf Nádasdy Ferencz, Steiger Gpula, gróf Wenckheim Frigyes, gróf Zelénski Róbert, gróf Zichy Béla; új igazgatósági tagokul: Schosberger Zsigmond, Ulmann Károly Pál, gróf Zichy Nándor, új felügyelő bizottsági tagokul: gróf Batthányi Géza, Jekelfalussy Lajos, gróf Szapáry Gyula.

Dohányzók figyelmébe. Mióta a dohány- és szivar-nemek árait felemelték, azóta — mint a statisztika bizonyítja — a cigarettázás óriási mérvben emelkedett, szolgálatot vélnék tehát tenni a dohányzókna, ha figyelmüket Wlach Albert Bécsben élő hazánkfiára (Mariahilferstrasse 58) felhívjuk, kinek szabadalmazott „Imperial szivarkatöltő-gépe (80 krtól 1 frt 30-ig) a legnagyobb méltánylást igényli. E cigarettakészítő-gép, mely munkaképessége nézve minden hasonló készítményt felülmul, épügy vékony hőlgyezigareták, mint szivarvastagságú cigaretták készítésére alkalmas, — a legjobb, a mi e nemben készül. A kedvelt nickelből van készítve, csinos alakja folytán minden dohányzó-asztal díszét képezi, rendkívül könnyű kezelése következtében, ugy hőlgyeknek, mint férfiaknak kellemes időtöltésül szolgál, de hasznos is, mert e géppel a legfinomabb dohányból készített egy cigarettá alig 1—1¼ krba kerül, és ehhez csakis egy kész 5 kros speciális-cigarettá hasonlítható. Hasonló figyelmet érdemel e zöngék gazdag cigarettá-hüvely raktára, melyben több mint 500 a legujabb egyiptusi-, török-, orosz-, és fantázia-hüvely-vignetták arany és színyomásban vannak képviselve. A nevezett ezeg kívánatra szivesen küld ingyen és bérmentve gazdag minta-katalogusát, melyhez egy több mint 200 különféle hüvely-vignetta mintával ellátott eredeti iv Houblon-papír van mellékelve. A legérdekesebb, ha valaki egy „Imperial” cigarettatöltő-géppel egyszersmind meghozatja magának 1 frt 50 krt és cigarettá-hüvelyek dísz-mintagyűjteményét, mely az 500-at messze túlhaladó a legkülönfélébb és legszebb hüvelyeket tartalmazza.

A „Pesti Hírlap,” mely a január—márcziusi évnegyedben két regényt és két elbeszélést közölt Regény-carnokában, a jövő negyedre egyebek közt ismét egy szenzációs bűnügyi regényt helyez kilátásba, mely azonban nem fog egy hónal tovább tartani. Ad a „Pesti Hírlap” előfizetőinek külö. kedvezményként sorsolási és zenemellekletet is kéthetenként s ezzel csakugyan egyedül áll a magyar hírlapirodalomban. Hogy mindenről a mi történik, benn vagy az ország határain tul, a „Pesti Hírlap” gyorsan és kimerítőn szokta olvasóit értesíteni, azt a bel- és külföldi tudósítók egész legiója teszi neki lehetővé. Odáig fejlődött immár a hírlapírás nálunk, hogy nem is újság, nem is hír az, mit nem a táviró közvetít s e megsürgönyözött hírek tekintetében is a „Pesti Hírlap” elvitázhatatlan első helyet foglal el. Nem esoda tehát, az a rohamos és példátlan mérvű elterjedés, mely osztályrészeül jutott s mely immár azt teszi szükségessé, hogy nem is egy, de két rotációs gépen nyomják. Méltán ajánlhatjuk tehát a közkedveltségű lapot magunk részéről is. Előfizetési ára negyedévre 3 frt 50 kr., egy hóra 1 frt 20 kr. A kiadóhivatal (Budapest, Nádor-utca 7. sz.) mutatóny számokat is szivesen küld egész hétig.

Előfizetési felhívás. „Durák.” Kacagató történetek és rigmusok, osztja: Keserű Gazsi. Tisztelt Publikum! Akárhogyan kutassuk az ember rendeltetésének nagy ezéjját, utóvégre is oda lyukadunk ki, hogy el kell ismernünk böles Salamonnal, miszerint a világon „minden hiábavalóság és a lélek gyötrelme.” — Miután ez így áll, egyremegy; akár a bánat ölé mérgét szívjuk magunkba, akár az öröm poharának vidító nedvét szüresölgetjük. Már pedig ki volna oly balgatag ebben a phyloxera, kolerás, muszkás világban, hogy eldobja ajkától a gyönyör habzó kelyhét! — En bizony részéről ugy látná n jónak, ha minden egyes ember folyvást derős színben mutatná a képes részét, miért is a következő indítványtál kényszerkedem a t. Publikum elé. — 1. Mondja ki a t. Publikum, miszerint többé sem busulni, sem epedni nem szabad, hanem folyvást az öröm poharát ürítgetni. — 2. A ki a körvény ellen vétkeznek, itélje el a t. Publikum országos kinevezésre. — 3. Mondja ki a t. Publikum, miszerint minden egyes ember köteleztetik a „Durák” ezimű szentírás megvásárolni. — Ezekben kívántam szerény indítványomat a mélyen tisztelt Publikum kegyes színe elé menesíteni s erős reményben van, hogy az egyhangulag elfogadjatik. — Isten lálja lelkemet; ingyen aduám mindenkinek e gyógyszert, de hát azt mondja a Kiadó, hogy drága a a festék. — „Durák” ezim alatt megjelenő könyvem tartalmazni fog a fővárosi és vidéki lapokban nagyrészt megjelent vig apróságokat és humoros rigmusokat, mintegy 12—14 ivnyi terjedelemben. Ara 1 frt, mely is április elsejéig Nagy-Károlyba, Saper Kajetan könyvnyomdájába küldendő. Gyűjtőknek minden 10 példány után tiszteletpéldánnyal szolgálók. — A mű utánvéttel is megrendelhető. — Hete, 1889. február 28. Szini Péter, a „Durák” szerkesztője.

Névmagyarosítás. Valkovics Antal, rozsnyói bányabiztos vezetéket belügyminiszteri engedéllyel Bihar-ra változtatta át.

Az ítelméri jog kártalanításáról szóló törvényjavaslat értelmében a kártalanítási eljárást keresztül vitelével a pénzügyminiszter Gömör-Kishont megye területére Tornony György kir. adófelügyelőt és Madarász Pál nyilvántartási biztost bizta meg.

Kegyeletes adomány. A feledi társas-kör március 4-én tartott táncmulatságának tiszta jövedelmét a 12 frt 27 krt a templonmegyei állami ág. ev. templom javító munkálataira adományozta. Helyén való dolog volna, hogy e templom, melyben Kossuth Lajos nagy hazánkfíát 84 évvel ezelőtt keresztelték meg, országos költségen, közadakozásból nyerné vissza régi, ép alakját.

A bájós tüntelők. Már nemcsak a férfiak, ifjak tüntetnek, hanem a szépnemű tagjai is. — Nehány város fiatal hölgyei nyakék helyett egy idő óta esokorra kötött nemzeti színű szalagot viselnek, melynek egyik végére a véderő törvényjavaslat 25 ik szakasza elleni tüntetésből e szavak vannak nyomva: „Eljen a magyar nyelv!”

Jönnek a színészek. Hatvani Károly színtársulata folyó hó 5-én érkezik Tokajból városunkba, s 7-én, vasárnap már meg is fogják kezdeni előadásait.

Tengerre magyar, el a tengerre. A nagy keleti utazás, a melyet a brassói kereskedelmi és iparegyesület ez évi április 20-án rendez, a kereskedelmi miniszterium pártfogása alatt áll és így sikere annál biztosabb. A miniszter már e tárgyban rendeletet intézett az összes keleti konzulatusokhoz és ezen kívül nyílt rendelettel látta el a kirándulás vezetőjét s tagjait. Minthogy a bejelentés határideje nem sokára lejár, figyelmeztetjük a t. közönséget azon megjegyzéssel, hogy a kirándulás nagyon élvezetesnek ígérkezik, nem is tekintve azt, hogy a legolcsóbb is, melyet valaha rendeztek. II. oszt. Brassótól Budapest, Belgrádon, Nisen, Söfián, Konstantinápolyon, Várnán, Rusesukon, Giurgiun, Bukaresten át, Predealon vissza ellátással együtt 156 frt. A részvételi ár csaknem minden állomásra ugyanaz, mert ugyanazt a körutat kell megfutnia mindenkinek. Bővebb felvilágosítást készséggel ad a brassói kereskedelmi és iparegyesület, hol a bejelentések is eszközölködnek. Minden résztvevő gondoskodjék utlevélről is.

Boldog nagypapa. Sz. vármegye N. városában él egy jókedvű kereskedő, a kinek egy fia kolozsvári egyetemi tanár, egy másik fia tengerészkapitány Amerikában, harmadik gyermeke jóhírű orvos egy vidéki városban, negyedik fiát a mult évben szentelték föl pappá, az ötödik fia a jogtudományokból már letette a tudori vizsgálatot, két leánya közül az egyik egy szorgalmas földbirtokos neje, a kinek már fölserdült leányai vannak, a másik nő pedig egy könyvkereskedőt boldogított szívével. Ez utábbinak két fia közös hadseregbeli tiszt. Az egész nagy kiterjedésű család köztiszteletben részesül s minden tagja kitűnő egészségnek örvend. — Ne mondjuk tehát, hogy munka és szorgalom mellett sok gyermekkel megáldott szüle nem lehet boldog.

Lapunk egy barátját nagyon lekötöznék az, a ki Gyöngyössi Istvan, megyénk híres költőjének a műveiből rendezett első vagy második kiadást használatra vagy megvételre átengedné.

Az aggteleki barlang mostani szerföltött alkalmatlan bejárata helyett új bejáratot fog kapni. A keleti Kárpát-osztály alelnökének, Siegmeth Károlynak ugyanis sikerült az áttörés munkálatainak költségeire a szükséges összeget egybegyűjteni s így az új bejárat térését már ezen a hóban folytatják. A munkálatok vezetését Münnich Kálmán iglói bányagazgató vállalta magára, még pedig díjtalanul. Csak mikor az új bejárat elkészül, válnak majd a barlang rejtette szépségei is hozzáférhetőkké. S míg eddig tizenhét órába került, hogy az ember bejárhasa a barlang egyes részeit, az új ut hat, vagy nyolc óra alatt végig vezet majd a barlang minden érdekes pontján.

Időjárásunk krónikája. Bizony szeszélyes időnk jár, mint akár egy udvarlótól körülvevett s elkényeztetett kisasszonyka. Hol derül, hol borul az idő. — Vasárnap a szép verőfény kicsalta közönségünket a főtér tisztára söpört sétahelyére s jól eset látnunk a napon sötétülő sétálókat tavaszi öltözetben, szívesen néztük délutánoként a torna-tanár vezetése alatt a jánosi kapun túl lévő szabadterre kivonuló tanulóságot az érdekes egyformájú sapkában, s ugyanakkor hallani egy nagyobb tanuló ifju égyes trombitálását. Bezzeg kiszaladtak a konyhahölgyek is az utcaajtóba, ott hagyva a konyhát késestől, tányérostól, mert hát azt hitték, hogy egy csapat katonaság vonul végig a jánosi-utczán. Amde a szép idő, a ravasz tavaszon hamar megváltozott, s e sorok írásakor ismét felleg borult a látóhatárra, s talán mire e sorok megjelennek, csak úgy zuhog a most már nem épen óhajtott esőske.

A „Budapesti Hirlap” a lefolyt hetek politikai viharaiiban, küzdelmeiben jobban bebizonyította, mint valaha, hogy merészen lobogtatott zászlóján ez az egyetlen jelszó áll: **magyarország.** Lángoló szavatai melyeket napról-napra kibocsátott, élénk viszhangot keltettek az országban, s fokozták a „Budapesti Hirlap” népszerűségét; elterjedését pedig eddig páratlan fokra emelték. A „Budapesti Hirlap” már is olvasói közt találja az ország legkiválóbb intelligenciáját, mely megértette, hogy e lapban a magyar nemzeti politika nyer legpregnansabb kifejezést. A „Budapesti Hirlap” sikerének egyéb tényezői a régiak maradnak, a kitűnően szervezett szerkesztőség s a közönségnek gyors és hű kiszolgálása, tekintet nélkül a költségekre. Minden fontosabb bel- vagy külföldi események fölül rendes levelezőn kívül saját külön tudósító értesítőközvetlenül, a távirati szolgálat immár oly tökéletesen van berendezve, hogy elmondhatjuk, nem történelmi világon semmi jelentékeny dolog a nélkül, hogy a „Budapesti Hirlap” arról rögtön ne adjon hí és kimerítő tudósítást, A „Budapesti Hirlap” politikai cikkei Kaus Ivor báró, Rákossy Jenő, Grünvald Béla, Balogh Pál írják más kiváló hazai publicistákkal hiven a lap független, magyar pártérdekeket nemcsak nemzeti érdekeket ismerő szelleméhez. Politikai hírei széleskörű összeköttetések alapján a legmegbízhatóbb forrásokból származnak. Az országgyűlési tudósításokat a gyorsirói jegyzetek alapján szerkesztik s az ülés külsőségeit vidámeszegekben tárgyalja Magyarország politikai és közéleté felől távirati értesü-

lésekkel látnak el rendes levelezők, minőkkel minden városban, sőt nagyobb községben is bir a lap. Európa összes metropolisaiiban Londontól Konstantinápolyig saját tudósítók vannak, a kik úgy az ott történő eseményeket, mint az elektromos dróton oda futó híreket rögtön megtáviratozzák. A külföldi rendes tudósítókön kívül minden fontosabb esemény fölül a szerkesztőség külön kiküldetésű tagjai adnak gyors és bő értesítést. A „Budapesti Hirlap” e czélokra havonként oly összeget fordít, mint a mennyi ezelőtt 10 évvel még egy-egy hirlap egész költségvetése volt, de sikerült is elérnie, hogy ma a legjobban, leggyorsabban értesülő organuma a sajtónak. A „Budapesti Hirlap” Tárcaaróvata a lapnak egyik elősége s mindig gondot fordít rá, hogy megmaradjon előkelő színvonalán. A közgazdasági rovatban a magyar gazda, birtokos, iparos, kereskedő megtalálja mindazt, a mi tájékozására szükséges. A regényesarnokban csak kiváló írók legújabb műveit közöljük. — Az előfizetés feltételei: Egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr. egy hóra 1 frt 20 kr. Az előfizetések vidékről legezelszerűbben postautalvánnyal eszközölhetők következő czim alatt: A „Bu-

dapesti Hirlap” kiadóhivatalának, IV. kerület, kalap-utca 16. szám.

Adományok a Tompa-szoborra.

Eddigi gyűjtésünk 643 frt 53 kr.

Újabb adományok:

Egy magát megnevezni nem akaró adakozó mélt. Dapsy Vilmos ur utján . . . 10 frt — kr.
Dr. Schenka József orvos 5 frt — kr.
Egy mulató társaság Kiszely János ur házánál 2 frt — kr.
Összes gyűjtésünk 660 frt 53 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Veres Samu.**

Kiadó-tulajdonos: **Dr. Bernáth István.**

MAGÁN-HIRDETÉSEK.

ZSUFFA KÁLMÁN

épület- és díszmű bádogos

Rimaszombatban, Deák-Ferencz-(temető)-uteza 20. szám, a „Csurgó“-val szemben,

jutányos áron vállalkozik: **tornyok, s minden egyéb épületek fedésére, javítására és festésére, készít: épület-csatornákat, fürdő- és ülő-kádakat.** — Konyhai eszközök készletben tartatnak.

Minden e szakmába vágó megrendelés gyorsan és jutányosan készítettetik.

VÉGHLESI

VERA-forrás

Hazánk

legtisztább,

legolcsóbb és leg-

jobb szénsavdús, égvényes

SAVANYUVIZE.

VÉGHLES-SZALATNÁN (Zólyom megye).

Főraktár RIMASZOMBATBAN:

KERN ADOLF urnál.

Eladó széna.

Rimaszombatban egy nagy boglya kitűnő minőségű körülbelül 10—12 szekerre való széna, szekerenként vagy együtt véve eladó. Értekezhetni **Horváth János** tulajdonossal.

PÉNZT

sorsjegyekre, értékpapírokra, zálogjegyekre, vidéki takarékpénztári részvényekre, takarékpénztári betétkönyvecskékre, takarékpénztáraknál elzalogosított értékpapírokról szóló letétjegyekre, arany és ezüst pénzneműekre bá mily összegig olesón ad

LÖRÝ J.

1—5

bank-üzlete

Budapest, hatvani-utca 17. sz.

Fürdőmegnyitás.

A „Király-fürdő” Ratkón folyó április hó14-én ünnepélyesen megnyitattik, mely alkalomhoz a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghivja **Král András, fürdő-tulajdonos.**

Kész női felöltők.

LÖFKOVICS LIPÓT

NŐI- és FÉRFI-DIVATÁRU KERESKEDÉSE

RIMASZOMBATBAN:

a főtéren, az ujonnan épült Samarjai-féle házban.

Nagy választékban: **férfi- és gyermek-kalapok, nyakkendők. P. C. Habig gyártmányu „BIBER“-kalapok; honi gyártmányu harisnyák.**

Dús raktár: **női-, férfi- és gyermek-lábbeliekből.**

Különösen figyelembe ajánlja, jótállás mellett

valódi karlsbadi czipőkből,

ugyszintén:

női és férfi fehéreneműek, prágai és honi-keztűk, nap- és esernyők, sétatotok, pénz- és szivartárczák, utazó bőröndök, női- és gyermek kézi-kosarak, **illatszerek, díszművek és rövidárúk,**

továbbá

rüssök, szallagok, csipkék, selyem- és vászon-zsebkendők, szabókellékek, paplanok,

női JERSEY-kabátok

jutányos áron kaphatók.

Kész női felöltők.

Kész női felöltők.

Kész női felöltők.

4—*

E L S Ő M A S Y A R Á L T A L Á N O S B I Z T O S Í T Ó T Á R S A S Á G B U D A P E S T E N .

Harminczegyedik évi zárszámla 1888. január 1-től december 31-ig. **I. TÍZ-, SZÁLLITMÁNY- és JÉGBIZTOSÍTÁSI TÍZLET.** Vagyon Mérleg-számla 1888. december 31-én. Többség.

Hirdetmény.

A Pokorágyi-utca 9. szám alatti ház, mely áll 3 szoba, konyha, kamara, pincze, az egész épület felett padlás és tágas fatartóból, folyó évi május 1-től bérbe kiadó. — Értekezhetni Rimaszombatban **BENYO BÉLA** tulajdonossal.

Kiadó lakás.

Rimaszombatban a Kossuth-utca 13-ik szám alatti lakás mely áll az utcára néző 2 szobából, konyha és éléskamrából, külön pincze- és fűskamrával **folyó évi május 1-én** haszonbérbe kiadó. — A feltételek **özv. Soós Józsefné** tulajdonosnőnél megtudhatók.

Zongora.

Egy jó karban levő zongora bérbe, esetleg örök áron is eladó. Tudakozódhatni e lap kiadójánál. 4-4

I. Tűzbiztosítás.		II. Szállitmány-biztosítás.		III. Jégbiztosítás.		IV. Egyéb bevételek.	
forint	kr	forint	kr	forint	kr	forint	kr
<p>1887. évi nyeremény-számla: maradvány 1699 61</p> <p>Az 1887. évről áthozott készpénz díjtartalék a viszontbiztosított rész levonásával és mind megterhelés nélkül 1896511 26</p> <p>440.943,517 ft 98 krajt kötött biztosítások után, valamint a folyó évben lejárt díjreszelekből befolyt díjak 4273.492 79</p> <p>levonva: törlesztett 416.203 78</p> <p>díjak 452.897 19</p> <p>viszontbiztosítási díj 745.825 84</p> <p>Az 1887. évben fennmaradt tartalek függőben volt károkért 2658565 98</p> <p>Az 1887. évről áthozott díjtartalék 93912 03</p> <p>Az 1887. évben fennmaradt tartalek függőben volt károkért 13732 16</p> <p>23.267,480 ft 64 krajt kötött biztosítások utáni díjak 132 035 02</p> <p>levonva a törlesztett 3.499 97</p> <p>díjak 30.340 43</p> <p>viszontbiztosítási díjak 33.840 40</p> <p>Az 1887. évben fennmaradt tartalek függőben volt károkért 11855 59</p> <p>37.035,009 ft 57 krajt kötött biztosítások utáni díjak 1262463 15</p> <p>Beváltott szertvények után, valamint egyéb befolyt kamatok és arctolyan-nyeremény eladott értékpapírok és idegen penzumemek után 329674 02</p> <p>Társasági házak tiszta jövedelme 61355 27</p> <p>6368163 69</p>							
Befolyt		Befolyt		Befolyt		Befolyt	
15864670 28		15864670 28		15864670 28		15864670 28	
15864670 28		15864670 28		15864670 28		15864670 28	

I. Tűzbiztosítás.		II. Szállitmány-biztosítás.		III. Jégbiztosítás.		IV. Egyéb bevételek.	
forint	kr	forint	kr	forint	kr	forint	kr
<p>1887. évi nyeremény-számla: maradvány 1699 61</p> <p>Az 1887. évről áthozott készpénz díjtartalék a viszontbiztosított rész levonásával és mind megterhelés nélkül 1896511 26</p> <p>440.943,517 ft 98 krajt kötött biztosítások után, valamint a folyó évben lejárt díjreszelekből befolyt díjak 4273.492 79</p> <p>levonva: törlesztett 416.203 78</p> <p>díjak 452.897 19</p> <p>viszontbiztosítási díj 745.825 84</p> <p>Az 1887. évben fennmaradt tartalek függőben volt károkért 2658565 98</p> <p>Az 1887. évről áthozott díjtartalék 93912 03</p> <p>Az 1887. évben fennmaradt tartalek függőben volt károkért 13732 16</p> <p>23.267,480 ft 64 krajt kötött biztosítások utáni díjak 132 035 02</p> <p>levonva a törlesztett 3.499 97</p> <p>díjak 30.340 43</p> <p>viszontbiztosítási díjak 33.840 40</p> <p>Az 1887. évben fennmaradt tartalek függőben volt károkért 11855 59</p> <p>37.035,009 ft 57 krajt kötött biztosítások utáni díjak 1262463 15</p> <p>Beváltott szertvények után, valamint egyéb befolyt kamatok és arctolyan-nyeremény eladott értékpapírok és idegen penzumemek után 329674 02</p> <p>Társasági házak tiszta jövedelme 61355 27</p> <p>6368163 69</p>							
Befolyt		Befolyt		Befolyt		Befolyt	
15864670 28		15864670 28		15864670 28		15864670 28	
15864670 28		15864670 28		15864670 28		15864670 28	

PEZ VILMOS, elnöki hivatali osztályfőnök.
A fenti zárszámlákat és mérlegeket megvizsgálván, azokat a törvényben s az alapszabályokban meghatározott elvek szerint készültnek és azok egyes tételét a fő- és segédkönyvekkel teljesen meg egyezőnek találta.

PEZ VILMOS, elnöki hivatali osztályfőnök.
A fenti zárszámlákat és mérlegeket megvizsgálván, azokat a törvényben s az alapszabályokban meghatározott elvek szerint készültnek és azok egyes tételét a fő- és segédkönyvekkel teljesen meg egyezőnek találta.

PEZ VILMOS, elnöki hivatali osztályfőnök.
A fenti zárszámlákat és mérlegeket megvizsgálván, azokat a törvényben s az alapszabályokban meghatározott elvek szerint készültnek és azok egyes tételét a fő- és segédkönyvekkel teljesen meg egyezőnek találta.